

SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS PEDAGOGINĖ PSICHOLOGINĖ TARNYBA

APKLAUSOS APIBENDRINIMO ATASKAITA

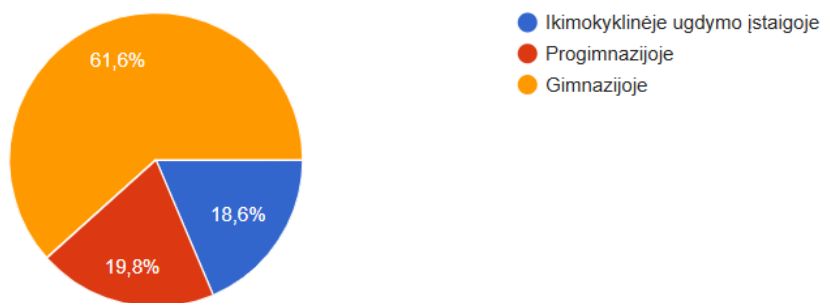
Ižanga

Skuodo pedagoginė psichologinė tarnyba 2025 m. spalio - lapkričio mėnesiais atliko pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų apklausą apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą Skuodo rajono ugdymo įstaigose. Apklausos tikslas – įvertinti esamą situaciją, pedagogų pasirengimą, patiriamus iššūkius bei pagalbos poreikius, siekiant stiprinti įtraukiojo ugdymo kokybę.

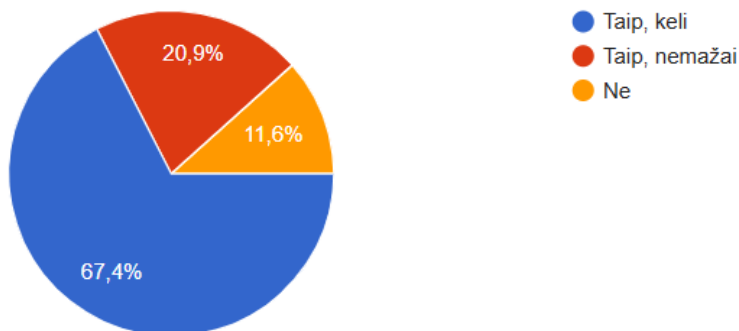
Gauti duomenys padės įvertinti esamą situaciją, išryškinti stipriausias sritis ir tobulintinas kryptis, taip pat taps svarbiu pagrindu priimant sprendimus dėl tolimesnio įtraukiojo ugdymo plėtojimo.

Rezultatų pristatymas

Švietimo skyriaus duomenimis Skuodo r. ugdymo įstaigose dirba apie 300 pedagoginių darbuotojų – 84 ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir 177 mokyklose. Apklausą buvo pateikta visoms ugdymo įstaigoms. Apklausoje dalyvavo 174 pedagoginiai darbuotojai, tai sudaro apie 58 proc. visų rajono pedagoginių darbuotojų. Daugiausia respondentų sudarė gimnazijų pedagogai, mažesnę dalį – ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojai.

Ar Jūsų klasėje/ grupėje šiuo metu yra ugdytinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių?

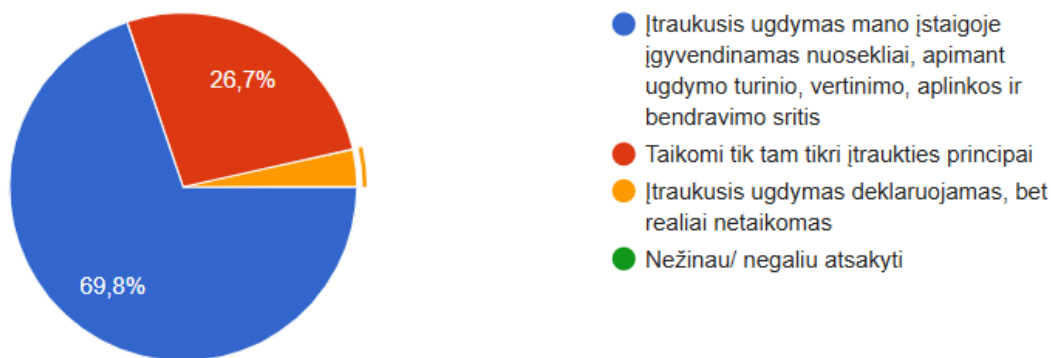

Rezultatai: 67,4 proc. respondentų pasirinko „Taip, keli“ – didžioji dauguma teigia, kad jų grupėje ar klasėje yra keli vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių. 20,9 proc. nurodė „Taip, nemažai“ – tai rodo, kad penktadalis apklaustųjų dirba su didesniu skaičiumi vaikų, kuriems

reikalinga papildoma pagalba. 11,6 proc. atsakė „Ne“ – tik nedidelė dalis respondentų šiuo metu nedirba su specialiųjų ugdymosi poreikių vaikais.

Išvada: Daugiau nei 88 proc. apklaustųjų susiduria su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais, o tai rodo, kad ši tema yra aktuali ir dažna šiandienos ugdymo įstaigose.

Kaip Jūs vertinate įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą Jūsų ugdymo įstaigoje?

Rezultatai rodo, kad 69,8 proc. respondentų mano, kad įtraukusis ugdymas jų įstaigose įgyvendinamas pakankamai gerai. Tai rodo, kad dauguma pedagogų ar švietimo pagalbos specialistų mato realiai taikomas įtraukiojo ugdymo priemones ir procesus. 26,7 proc. nurodo, kad taikomi tik tam tikri įtraukties principai, pastebi įtraukiojo ugdymo trūkumą ar nenuoseklų jo vykdymą. Nedidelė dalis (3,5 proc.- oranžinė dalis) teigia, kad įtraukusis ugdymas deklaruojamas, bet realiai neveikia. Tai rodo, kad yra atotrūkis tarp dokumentuose numatytų priemonių ir praktikos.

Išvada: Dauguma apklaustųjų vertina įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą teigiamai, tačiau reikšminga dalis mato ribotą ar fragmentišką šių principų taikymą. Tai gali rodyti skirtingą įstaigų pasirengimo lygį arba nevienodą priemonių taikymą praktikoje.

Respondentai turėjo įvertinti pateiktus 6 teiginius nuo 1 - visiškai nesutinku iki 5 - visiškai sutinku).

Teiginiai	1-visiškai nesutinku	2-nesutinku	3-nei sutinku, nei nesutinku	4 - sutinku	5 - visiškai sutinku
Įtraukusis ugdymas suteikia lygias galimybes visiems mokiniams	3,5%	17,4%	36,0%	27,9%	15,2%
Įtraukusis ugdymas pagerina mokyklos bendruomenės kultūrą	3,5%	16,3%	24,0%	44,2%	12,0%
Įtraukusis ugdymas yra būtinas šiuolaikinėje mokykloje	3,5%	12,8%	36,0%	36,0%	11,7%
Įtraukusis ugdymas padeda ugdyti toleranciją ir socialinį atsakingumą tarp mokinių	4,7%	2,5%	21,4%	45,8%	25,6%
Įtrauktis kelia daugiau iššūkių nei galimybių	7,1%	4,7%	22,0%	33,6%	32,6%
Įtraukiojo ugdymo sėkmė priklauso nuo visos bendruomenės bendradarbiavimo	2,3%	1,2%	15,2%	36%	45,3 %

Teiginių įvertinimai rodo, kad požiūris į įtraukųjį ugdymą yra iš esmės teigiamas. Dauguma respondentų sutinka, jog įtraukusis ugdymas teikia naudą mokyklos bendruomenei ir mokiniams.

Didžiausias pritarimas gautas teiginiui, kad įtraukiojo ugdymo sėkmė priklauso nuo visos bendruomenės bendradarbiavimo – net 45,3 % respondentų visiškai sutinka ir 36 % sutinka su šiuo teiginiu. Tai rodo aiškų supratimą, jog sėkmingas įtraukusis ugdymas yra kolektyvinės atsakomybės rezultatas.

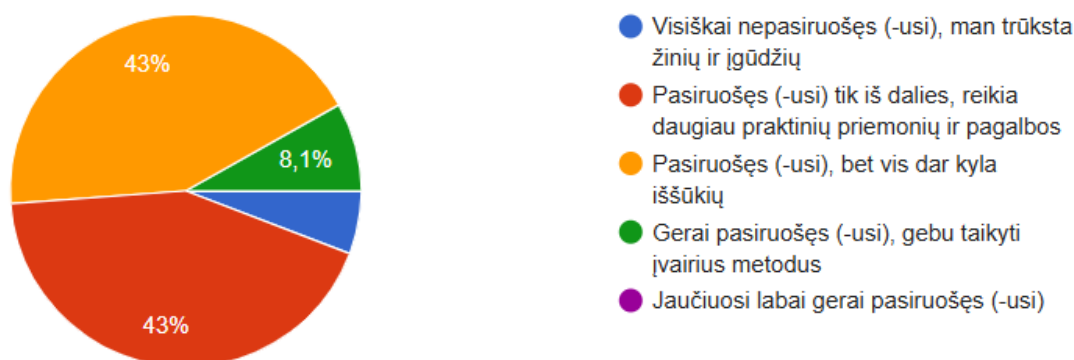
Taip pat aukštai vertinamas įtraukiojo ugdymo vaidmuo ugdant toleranciją ir socialinį atsakingumą – net 71,4 % respondentų su tuo sutinka arba visiškai sutinka. Panašios tendencijos pastebimos ir vertinant mokyklos bendruomenės kultūros gerėjimą – 56,2 % pritaria šiam teiginiui.

Teiginys, jog įtraukusis ugdymas yra būtinas šiuolaikinėje mokykloje, taip pat sulaukė reikšmingo palaikymo, nors čia daugiau respondentų rinkosi neutralią poziciją (36 % nei sutinka, nei nesutinka), kas rodo, kad daliai respondentų šis klausimas vis dar kelia abejonių.

Vertinant teiginį, kad įtrauktis kelia daugiau iššūkių nei galimybių, nuomonės pasiskirstė gana tolygiai, tačiau nežymiai daugiau respondentų linksta prie teigiamo požiūrio, jog galimybių yra daugiau nei sunkumų.

Apibendrinant galima teigti, kad respondentai bendrai palankiai vertina įtraukijį ugdymą ir pripažįsta jo svarbą šiuolaikinėje mokykloje. Aiškiai įvardijama, kad įtraukiojo ugdymo sėkmė labiausiai priklauso nuo visos bendruomenės – mokytojų, mokinių, tėvų ir administracijos – bendradarbiavimo. Įtraukusis ugdymas vertinamas kaip veiksminga priemonė tolerancijai ir socialiniam atsakingumui ugdyti. Nors daliai respondentų vis dar kyla abejonių dėl įtraukiojo ugdymo sudėtingumo, bendras požiūris išlieka pozityvus. Tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad įtraukusis ugdymas suvokiamas ne tik kaip būtinybė, bet ir kaip galimybė kurti atviresnę, draugiškesnę ir bendradarbiavimu grįstą mokyklos aplinką.

Kaip jaučiatės pasiruošęs (-usi) dirbti su specialiujų ugdymosi poreikių mokiniais įtraukiojo ugdymo sąlygomis?

Rezultatai rodo mišrų, bet labiau nepakankamą pedagogų pasirengimo vertinimą. Didžiausia dalis pedagogų jaučiasi tik iš dalies pasiruošę (43 % respondentų) ir jiems reikia daugiau praktinių priemonių bei pagalbos. Tai rodo, kad ši grupė pedagoginių darbuotojų turi bazinį supratimą, tačiau trūksta konkrečių įrankių ir paramos.

Tiek pat pedagogų (43 proc.) teigia, kad pasiruošę, bet susiduria su iššūkiais, praktikoje vis dar kyla sunkumų. Ši grupė jaučia, kad geba dirbti, bet sistema ar praktinės situacijos išlieka sudėtingos. Apie 5,9 % (mėlynas sektorius) teigia, kad yra visiškai nepasiruošę, jiems trūksta žinių ir įgūdžių. Tai parodo, jog daliai pedagogų būtina intensyvesnė metodinė ir profesinė pagalba. Tik nedidelė dalis jaučiasi gerai pasiruošę (8,1 % - žalias sektorius) ir geba taikyti įvairius metodus.

Apibendrinant galima teigti, kad 86 % respondentų vienaip ar kitaip jaučia, kad jiems trūksta žinių, metodų arba pagalbos, kad galėtų efektyviai dirbti su specialiujų poreikių mokiniais. Tik kiek daugiau nei 8 % pedagogų mano, kad jų pasirengimas yra pakankamas. Tai rodo aiškų profesinės pagalbos, kvalifikacijos kėlimo ir resursų poreikį švietimo įstaigose.

Kokios kompetencijos (žinios, įgūdžiai) Jums atrodo svarbiausios, bet šiuo metu stokojate?

Kompetencijos (žinios, įgūdžiai)	Rezultatai %
Darbas su įvairių poreikių mokiniais	54,7
Bendradarbiavimas su pagalbos specialistais	12,8
Individualių ugdymo planų rengimas	25,6
Įtraukios klasės valdymas	40,7
Kita:	
-nieko	3,5
-daugiau derinti su mokytoju skiriant pagalbos specialistus;	1,2
-kaip valdyti kritines situacijas;	1,2
-džiaugiuosi, kad yra rūpinamasi pačiais silpniausiais, bet yra grupė, kuriems taip pat reikalinga papildoma pagalba, bet jie nesitvarko dokumentų, o mokytojas nespėja.	1,2

Tyrimo dalyvių buvo paprašyta įvardyti, kokių kompetencijų – žinių ar įgūdžių – jie labiausiai pasigenda dirbdami įtraukiojo ugdymo sąlygomis. Rezultatai išryškino kelias svarbiausias sritis, kuriose jaučiamas didžiausias profesinių gebėjimų stygius. Darbas su įvairių poreikių mokiniais - didžiausia kompetencijų spraga. Net 54,7 % respondentų nurodė, kad jiems labiausiai trūksta žinių ir metodų, kaip efektyviai dirbti su įvairių ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais.

Tai rodo, kad pedagogai dažnai susiduria su iššūkiais, susijusiais su mokinių įvairove, elgesio valdymu, mokymosi individualizavimu ir tinkamų metodų parinkimu.

40,7 % apklaustųjų pažymėjo, kad stokoja gebėjimų valdyti klasę, kurioje mokosi skirtingą pagalbos poreikį turintys vaikai. Ši kompetencija tiesiogiai susijusi su praktiniais įtraukiojo ugdymo iššūkiais: klasės dinamika, dėmesio paskirstymu, elgesio situacijų valdymu, mokinių įtraukimu.

25,6 % respondentų nurodė, kad jiems trūksta žinių ir įgūdžių rengti individualius ugdymo planus. Tai parodo, kad pedagogams sudėtinga planuoti mokinių pasiekimų siekius, pasirinkti tinkamas strategijas ir įvertinti mokinio pažangą pagal individualizuotus kriterijus.

12,8 % tyrimo dalyvių įvardijo, kad jiems trūksta gebėjimo tinkamai bendradarbiauti su specialiaisiais pedagogais, psichologais, logopedais, socialiniais pedagogais. Tai reiškia, kad mokyklose vis dar reikia stiprinti tarpdisciplininį bendradarbiavimą, komandinį darbą ir komunikacijos kultūrą.

Nedidelė, 1–3 % respondentų dalis paminėjo papildomas kompetencijas: gebėjimą valdyti kritines situacijas, poreikį daugiau derinti veiklas su kolegomis, poreikį didesnei emocinei paramai arba teigė, kad šiuo metu nieko nestokoja.

Apibendrinus duomenis galima teigti, kad pedagogai labiausiai stokoja praktinių, tiesiogiai su įtraukiojo ugdymo realybe susijusių kompetencijų. Darbas su įvairių poreikių mokiniais, įtraukios klasės valdymas ir individualių planų rengimas yra sritys, kuriose juntamas didžiausias mokymų ir metodinio palaikymo poreikis. Taip pat akivaizdus ir stipresnis bendradarbiavimo su specialistais poreikis.

Ką, Jūsų manymu, galėtų padaryti Jūsų įstaiga, kad įtraukusis ugdymas būtų veiksmingesnis?

Analizuojant atvirų atsakymų dalis. Išskirtos pagrindinės pasikartojančios tematikos.

1. Daugiau pagalbos specialistų. Dažniausiai kartojęs poreikis. Respondentai mini, kad trūksta:

- specialiųjų pedagogų
- psichologų
- logopedų
- mokinio padėjėjų klasėse

Specialistų trūkumas tiesiogiai riboja įtraukiojo ugdymo kokybę.

2. Mokymai ir praktinis pedagogų pasirengimas. Daug atsakymų akcentuoja būtinybę:

- organizuoti praktinius mokymus su realiais pavyzdžiais, situacijomis
- suteikti daugiau informacijos apie įtrauktį, SUP mokinių ypatumus
- rengti metodinius seminarus, supervizijas.

Kai kurie respondentai pažymi, kad mokymų reikia ne tik įstaigai, bet ir valstybiniu lygmeniu.

3. Bendradarbiavimas bendruomenėje. Respondentai pabrėžia:

- glaudesnę kolegų bendradarbiavimą
- gerosios patirties dalijimąsi
- komandinį darbą su pagalbos specialistais

Nuostata: tarpusavio komunikacija ir palaikymas labai padėtų.

4. Materialinių išteklių ir priemonių stiprinimas. Dažniausiai minėta:

- mokymo priemonių, vadovėlių, ugdymo priemonių trūkumas
- tikslingų priemonių SUP mokiniams
- specialių kabinetų, pritaikytų praktinėms užduotims atlikti
- bendras materialinės bazės modernizavimas
- ugdymo aplinkos pritaikymas

5. Sisteminiai / organizaciniai aspektai. Dalies respondentų nuomonė:

- įstaiga jau daro, ką gali, bet sprendimai turi būti priimami valstybiniu lygiu
- reikalingas aiškesnis reglamentavimas, tolygesnis resursų paskirstymas
- kai kurie pažymi, kad viskas veikia pakankamai gerai, tačiau „visuotinės“ sistemos reikia geresnės.

6. Požiūrio ir struktūros klausimai. Atskiruose atsakymuose minėta:

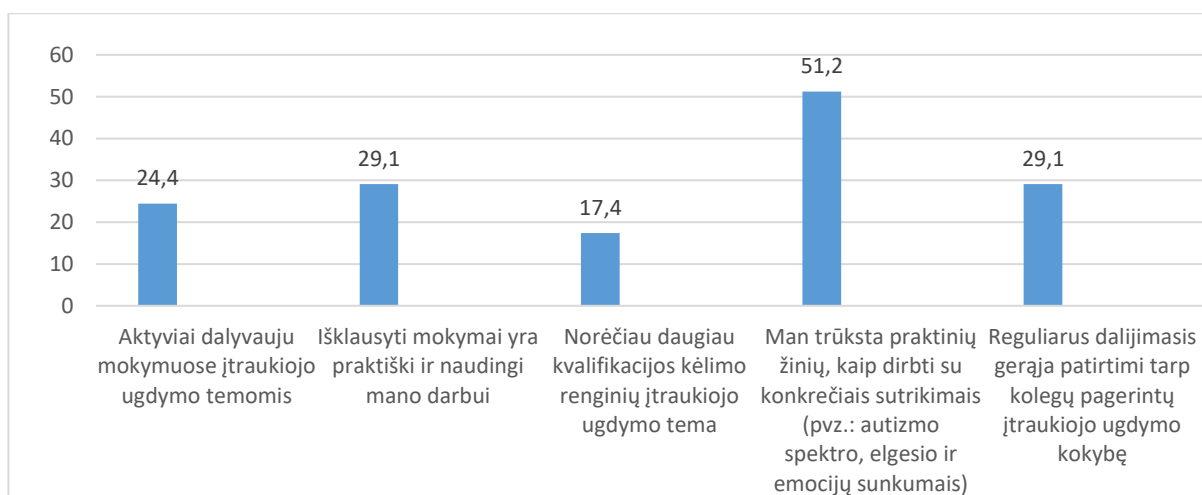
- didelių specialiųjų poreikių mokiniai turėtų mokytis specialiosiose klasėse
- įstaiga stengiasi maksimaliai pagal galimybes

Šie atsakymai rodo skirtingas pedagogų nuostatas dėl įtraukiojo ugdymo modelio.

Apibendrinant matome, kad respondentų atsakymai rodo aiškų poreikį:

1. Specialistų (logopedų, spec. pedagogų, psichologų, padėjėjų).
2. Praktinių, aiškių mokymų ir metodinės pagalbos.
3. Priemonių, pritaikytos aplinkos ir materialinių resursų.
4. Stipresnio bendradarbiavimo bendruomenėje.

Pažymėkite tinkamą atsakymą (-us) asmeninio profesinio tobulėjimo tema:

Remiantis respondentų pasiskirstymu, galima matyti kelias ryškias tendencijas:

51,2 % respondentų nurodė, kad jiems trūksta praktinių žinių. Tai – daugiau nei pusė visų atsakiusiųjų, todėl galima teigti, kad praktiniai įgūdžiai yra svarbiausia sritis, kurioje pedagogai jaučia didžiausią profesinio tobulėjimo poreikį.

24,4 % respondentų pažymėjo, kad aktyviai dalyvauja mokymuose. Tai rodo, kad reikšminga dalis darbuotojų jau investuoja į savo kvalifikacijos kėlimą, kompetencijų tobulinimą.

29,1 % respondentų teigia, kad išklausti mokymai yra naudingi, t. y. mato realią jų vertę profesinei veiklai.

17,4 % respondentų pažymėjo, kad norėtų daugiau kvalifikacijos kėlimo galimybių. Tai rodo papildomą, dar neišnaudotą poreikį sudaryti daugiau galimybių profesiniam augimui.

29,1 % respondentai dalijasi, kad reguliarius bendradarbiavimas ir patirčių sklaida yra reikalingi. Tai rodo, kad komandinio mokymosi praktikos jau egzistuoja ir matoma efektyvi nauda.

Apibendrinant išryškėja aiški tendencija:

- Praktinių žinių poreikis yra didžiausias, todėl profesinio tobulėjimo veiklos turėtų būti orientuotos į praktinius seminarus, dirbtuves, realių situacijų analizę.

- Mokymai vertinami teigiamai, tačiau jų reikėtų daugiau, ypač orientuotų į realias situacijas.

- Yra poreikis daugiau kvalifikacijos kėlimo galimybių

- Patirties sklaida tarp kolegų galėtų tapti veiksmingu profesinio tobulėjimo įrankiu.

Įvertinkite teiginius (1 - visiškai nesutinku, 2- nesutinku, 3- nei sutinku, nei nesutinku, 4- sutinku, 5 - visiškai sutinku):

Teiginiai	1-visiškai nesutinku	2- nesutinku	3-nei sutinku, nei nesutinku	4 - sutinku	5 - visiškai sutinku
Trūksta laiko individualiam darbui su mokiniais	3,5	7,0	10,5	41,9	37,1
Mokiniai labai skirtingi, sunku dirbti su visais klasėje/ grupėje	1,1	4,7	10,5	40,7	43
Trūksta ugdymo turinio ir metodų pritaikymo priemonių	0	5,8	22,1	34,9	37,2
Trūksta pasirengimo darbui su SUP turinčiais ugdytiniais	2,3	15,1	37,2	32,6	12,8
Bendradarbiavimas su tėvais kelia sunkumų	9,3	18,6	40,7	23,3	8,1
Jaučiuosi pasirengęs (-usi) dirbti su įvairių poreikių mokiniais	2,3	19,8	40,7	33,7	3,5
Mano darbo krūvis dėl įtraukties išaugo	1,2	9,3	33,7	38,4	17,4
Administracija suteikia reikalingą pagalbą ir palaikymą	1,2	7,0	17,4	39,5	34,9
Aktyviai domiuosi mokymais apie įtraukųjį ugdymą	0	3,5	33,7	37,2	25,6
Norėčiau daugiau praktinių mokymų apie konkrečius sutrikimus	2,3	8,1	14,1	45,3	30,2

Didžioji dalis respondentų (79,0%) sutinka arba visiškai sutinka, kad trūksta laiko individualiam darbui su mokiniais. Tai rodo, jog laiko stoka yra viena ryškiausių problemų įgyvendinant įtraukųjį ugdymą.

Net 83% respondentų pritaria teiginiui „Mokiniai labai skirtingi, sunku dirbti su visais klasėje/ grupėje“. Rezultatai atskleidžia, kad mokinių įvairovė kelia didelių praktinių iššūkių kasdieniame darbe.

Daugiau nei du trečdaliai respondentų (72,1%) sutinka, kad trūksta pritaikytų ugdymo priemonių. Tai parodo didelį poreikį metodinei ir praktinei pagalbai.

Teiginių „Trūksta pasirengimo darbui su SUP turinčiais ugdytiniais“ respondentai įvertino neutraliai (37,2 %), tačiau beveik pusė (45,4%) vis dėlto pritaria, kad pasirengimo trūksta. Tai rodo nepakankamą pedagogų pasitikėjimą savo kompetencijomis.

Net 40,7% respondentų pasirinko neutralią poziciją, o 31,4% sutinka, jog bendradarbiavimas su tėvais kelia sunkumų. Tai leidžia manyti, kad ši problema aktuali tik daliai pedagogų.

Dauguma respondentų (40,7%) pasirinko neutralią poziciją teiginiui “Jaučiuosi pasirėngęs (-usi) dirbti su įvairių poreikių mokiniais”, o 37,2% sutinka, kad jaučiasi pasirėngęs. Tai rodo vidutinį pasitikėjimą ir galimą kompetencijų stiprinimo poreikį.

Daugiau nei pusė respondentų (55,8%) sutinka arba visiškai sutinka, kad darbo krūvis padidėjo. Tai patvirtina, jog įtraukusis ugdymas reikalauja papildomų pastangų ir laiko.

Net 74,4% respondentų teigiamai vertina administracijos palaikymą. Tai rodo, kad mokyklų vadovai dažniausiai prisideda prie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo.

Dauguma respondentų (62,8%) sutinka arba visiškai sutinka, jog aktyviai domisi mokymais apie įtraukujį ugdymą, nors trečdalis (33,7%) išlieka neutralūs.

75,5% respondentų išreiškia aiškų poreikį daugiau praktinių mokymų. Tai vienas stipriausiai palaikomų teiginių, atskleidžiantis kvalifikacijos tobulinimo poreikį.

Apibendrinant galime išskirti, kad:

1. Pedagogai susiduria su reikšmingais įtraukiojo ugdymo iššūkiais – ypač laiko stoka individualiam darbui, mokinių įvairove ir padidėjusiu darbo krūviu;

2. Jaučiamas ugdymo priemonių, metodų ir praktinio pasirėngimo darbui su SUP mokiniais trūkumas;

3. Nors administracijos palaikymas dažniausiai jaučiamas ir vertinamas teigiamai, dalis pedagogų nėra visiškai užtikrinti savo kompetencijomis.

4. Pedagogai rodo didelį poreikį praktiniams, konkrečius sutrikimus apimantiems mokymams, kurie padėtų efektyviau įgyvendinti įtraukujį ugdymą.

Ar este kreipėsi į pedagoginę psichologinę tarnybą papildomos (individualios) pagalbos dėl SUP mokinių sunkumų, metodinės pagalbos ir pan.

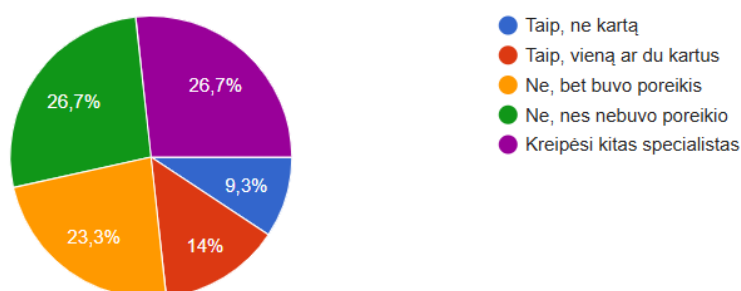

Diagrama atskleidžia, kaip dažnai pedagogai kreipėsi į pedagoginę psichologinę tarnybą (PPT) ar kitus specialistus dėl SUP mokinių sunkumų, individualios ar metodinės pagalbos. Gauti rezultatai rodo, kad:

- 26,7% pedagogų kreipėsi į kitus specialistus, o ne tiesiogiai į PPT, kas leidžia manyti, jog pagalbos poreikis yra didelis, tačiau ji ieškoma įvairiais kanalais.

- 26,7 % respondentų nurodė, kad nesikreipė, nes nebuvo poreikio, kas gali reikšti arba mažesnę SUP mokinių skaičių jų darbo praktikoje, arba pakankamas turimas kompetencijas.
- 23,3 % pedagogų nesikreipė, nors poreikis buvo, kas atskleidžia reikšmingą problemą – egzistuoja pagalbos poreikis, tačiau jis ne visada realizuojamas.
- 14 % pedagogų kreipėsi vieną ar du kartus, o tai rodo pavienį, epizodinį pagalbos poreikį.
- Tik 9,3 % respondentų nurodė, kad kreipėsi ne kartą, kas leidžia daryti prielaidą, jog nuolatinis, sistemingas bendradarbiavimas su PPT nėra plačiai paplitęs.

Rezultatai rodo, kad nors dalis pedagogų aktyviai ieško pagalbos, didelė dalis mokytojų susiduria su situacijomis, kai pagalbos poreikis egzistuoja, tačiau pagalba nėra pasitelkiama. Tai gali būti susiję su laiko stoka, ribotu specialistų prieinamumu, informacijos trūkumu. Duomenys taip pat atskleidžia, kad pagalbos sistema dažnai veikia nepakankamai nuosekliai, o pagalbos paieška neretai nukreipiama į kitus specialistus, aplenkiant pedagoginę psichologinę tarnybą.

Kokia pagalba iš pedagoginės psichologinės tarnybos Jums būtų svarbi (1- visiškai nereikalinga, 2 - nereikalinga, 3- iš dalies reikalinga, 4- reikalinga, 5- labai reikalinga)

Teiginiai	1-visiškai nesutinku	2- nesutinku	3-nei sutinku, nei nesutinku	4 - sutinku	5 - visiškai sutinku
Konsultacijos dėl mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių (individualūs atvejai)	3,5	1,1	23,3	43,0	29,1
Pagalba rengiant individualius ugdymo planus	5,8	9,3	31,4	37,2	16,3
Specialistų (psichologų, logopedų, spec. pedagogų, soc. pedagogų) bendri susitikimai, atvejų aptarimai	2,3	4,7	22,09	48,8	22,2
Tarpininkavimas bendradarbiaujant su tėvais	7	7	36	40,7	9,3
Metodinė pagalba (rekomendacijos, priemonių parinkimas)	3,5	4,7	12,8	46,5	32,5
Mokymai, seminarai, praktiniai užsiėmimai	2,3	3,5	22,1	45,3	26,8

Remiantis gautais duomenimis apie pedagoginės psichologinės tarnybos (PPT) pagalbos svarbą, galima daryti šias išvadas:

1. Pedagoginės psichologinės tarnybos pagalba pedagogams yra labai reikalinga. Daugumoje pateiktų teiginių daugiau kaip pusė respondentų pasirinko atsakymus „sutinku“ arba „visiškai sutinku“, o tai rodo aiškų ir nuoseklų PPT paslaugų poreikį dirbant su SUP mokiniais.

2. Didžiausias poreikis – metodinei ir praktinei pagalbai. Ypač svarbi pedagogams yra **metodinė pagalba** (rekomendacijos, ugdymo priemonių parinkimas), taip pat **mokymai, seminarai ir praktiniai užsiėmimai**, kurie padėtų stiprinti praktines kompetencijas ir pasitikėjimą dirbant su įvairių poreikių mokiniais.

3. Labai vertinamas specialistų tarpusavio bendradarbiavimas. Aukšti įvertinimai skirti **bendriems specialistų (psichologų, logopedų, specialiųjų pedagogų, socialinių pedagogų) susitikimams ir atvejų aptarimams**, kas rodo kompleksinės, komandinės pagalbos svarbą įtraukiojo ugdymo kontekste.

4. Konsultacijos dėl individualių SUP mokinių atvejų laikomos itin reikšmingomis. Didelė dalis pedagogų pritaria, kad individualios konsultacijos padeda geriau suprasti mokinių poreikius ir taikyti tinkamas ugdymo strategijas.

5. **Bendradarbiavimas su tėvais išlieka iššūkiu.** Tarpininkavimas bendradarbiaujant su tėvais vertinamas kaip svarbus, tačiau šioje srityje pastebimas didesnis neapsisprendusių respondentų skaičius, leidžiantis daryti prielaidą, kad pedagogams trūksta pasitikėjimo ar praktinių įrankių efektyviam bendravimui su šeimomis.

Apibendrintos išvados

Įtraukusis ugdymas Skuodo rajono ugdymo įstaigose yra reali kasdienė praktika, nes daugiau nei 88 % pedagogų dirba su SUP turinčiais mokiniais.

1. Bendras požiūris į įtrauktį yra palankus, tačiau jis nėra vienalytis – dalis pedagogų patiria abejonių, nepasitikėjimą savo kompetencijomis ar sunkumus praktiškai dirbant su SUP vaikais.
2. Didžiausi iššūkiai siejami su:
 - laiko stoka individualiam darbui;
 - mokinių įvairovė klasėje;
 - padidėjusiu darbo krūviu;
 - praktinių metodų ir pritaikytų priemonių trūkumu.
3. Pedagogų pasirengimas dirbti įtraukties sąlygomis vertinamas kaip nepakankamas arba tik dalinis – didžioji dalis jaučia poreikį papildomoms žinioms, metodams ir palaikymui.
4. Pedagoginė psichologinė tarnyba vertinama kaip labai reikalinga, ypač metodinės pagalbos, konsultacijų, mokymų ir tarpdisciplininio bendradarbiavimo srityse.
5. Pastebima, kad pagalbos poreikis ne visada realizuojamas, todėl svarbu stiprinti pagalbos prieinamumą, aiškumą ir nuoseklų bendradarbiavimą.

Rekomendacijos ugdymo įstaigoms

Rekomendacijos parengtos remiantis pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų apklausos rezultatais bei pedagoginės psichologinės tarnybos išvalgomis. Rekomendacijų tikslas – padėti ugdymo įstaigoms kryptingai stiprinti įtraukiojo ugdymo kokybę.

1. Ugdymo proceso organizavimas

- 1.1. Peržiūrėti ugdymo proceso organizavimą, siekiant sudaryti daugiau galimybių individualiam darbui su specialiuju ugdymosi poreikių (SUP) mokiniais.
- 1.2. Esant galimybei, lanksčiau planuoti pamokų, veiklų ir pagalbos specialistų darbo laiką, atsižvelgiant į SUP mokinių poreikius.
- 1.3. Skatinti individualizavimo ir diferencijavimo taikymą pamokose bei ugdomosiose veiklose.

2. Komandinis darbas ir bendradarbiavimas

- 2.1. Stiprinti nuolatinį pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir administracijos bendradarbiavimą, organizuojant reguliarius atvejų aptarimus.
- 2.2. Užtikrinti, kad sprendimai dėl SUP mokinių ugdymo būtų priimami komandiniu principu, įtraukiant visus su vaiku dirbančius specialistus.
- 2.3. Skatinti gerosios patirties dalijimąsi tarp pedagogų ugdymo įstaigos viduje.

3. Pedagogų kompetencijų stiprinimas

- 3.1. Sudaryti sąlygas pedagogams dalyvauti praktiniuose mokymuose, orientuotuose į darbą su skirtingų sutrikimų ir poreikių mokiniais.
- 3.2. Skatinti pedagogus aktyviai naudotis pedagoginės psichologinės tarnybos teikiamomis konsultacijomis ir metodine pagalba.
- 3.3. Numatyti galimybes pedagogams dalyvauti supervizijose ar refleksinėse grupėse, siekiant stiprinti profesinį pasitikėjimą.

4. Bendradarbiavimas su tėvais (globėjais)

- 4.1. Kurti atvirą ir konstruktyvų dialogą su SUP mokinių tėvais (globėjais), aiškiai aptariant ugdymo tikslus, pagalbos formas ir lūkesčius.

4.2. Sudėtingesniais atvejais pasitelkti pedagoginės psichologinės tarnybos specialistų tarpininkavimą.

4.3. Teikti tėvams aiškią informaciją apie įtraukijį ugdymą ir jų vaidmenį vaiko ugdymo procese.

5. Ugdymo aplinkos ir priemonių stiprinimas

5.1. Siekti, kad ugdymo aplinka būtų kuo labiau pritaikyta mokinių įvairovei (mokymosi erdvės, priemonės, vizualinė pagalba).

5.2. Planuoti ir atnaujinti ugdymo priemones, skirtas SUP mokiniams, atsižvelgiant į realius pedagogų poreikius.

6. Institucinis požiūris į įtrauktį

6.1. Formuoti bendrą ugdymo įstaigos nuostatą, kad įtraukusis ugdymas yra visos bendruomenės atsakomybė.

6.2. Nuosekliai vertinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą, remiantis pedagogų grįžtamuju ryšiu ir mokinių pažanga.

6.3. Bendradarbiauti su pedagogine psichologine tarnyba kaip su ilgalaikiu partneriu, o ne tik sprendžiant pavienius sunkumus.

Pedagoginės psichologinės tarnybos siūloma pagalba

Pedagoginę psichologinę tarnybą - tai **partnerė, konsultantė ir metodinės pagalbos teikėja**, o ne tik paslaugų gavėja „esant problemai“.

Pedagoginė psichologinė tarnyba, siekdama stiprinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą, siūlo:

- Teikti reguliarias individualias ir grupines konsultacijas pedagogams dėl SUP mokinių ugdymo.
- Organizuoti metodinius seminarus, praktinius mokymus ir supervizijas.
- Inicijuoti tarpdisciplininius specialistų susitikimus ir atvejų aptarimus ugdymo įstaigose.
- Padėti rengiant ir tobulinant individualius ugdymo planus.
- Tarpininkauti bendradarbiaujant su mokinių tėvais sudėtingais atvejais.
- Skleisti metodines rekomendacijas, gerąją patirtį ir praktinius pavyzdžius.

Pedagoginė psichologinė tarnyba pasirengusi būti aktyviu ugdymo įstaigų partneriu, siekiančiu bendro tikslo – kokybiško, kiekvieno vaiko poreikius atliepiančio ugdymo.

Ataskaitą parengė:

Skuodo r. savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos
Socialinė pedagogė
Logopedė ir spec. pedagogė

Ingrida Momkienė
Jolanta Viršilienė